

Vihdin kunnan alueellisen valmiuskeskuksen (AVAK) käynnistäminen

Kunnanhallitus 23.02.2026

67/09.06.00/2026

Alueellinen valmiuskeskus (AVAK) on toimintamalli kunnan sekä kunnan alueella toimivien yhdistysten ja kuntalaisten yhteistyöstä kriisitilanteissa.

Suomessa AVAK-toimintaa käynnisteltiin ensimmäisen kerran Keski-Uudellamaalla vuosina 2014-2015. Sittemmin toiminta on laajentunut Länsi-Uudellemaalle ja muualle Suomeen.

Alueellinen valmiuskeskus on kunnan ohjauksessa toimiva varautumisen toimintayksikkö. Sen tehtävät pohjautuvat kunnan valmiussuunnitteluun, elintärkeiden palvelujen tuottamiseen sekä yhteiskunnan ja viranomaisten tarpeisiin. AVAK:n henkilöstön määrä on peruskokoonpanossa vähintään viisi (5). Henkilöstöltä edellytetään AVAK -peruskurssin suorittamista. Kullakin henkilöllä on etukäteen määritelty tehtäväkuva.

Alueellisen valmiuskeskuksen perustehtävät ovat seuraavia:

- Tukee kunnan toimintaa kriisissä saamiensa ohjeiden mukaan
- Sovittaa yhteen palveluntuottajien (erityisesti 3. sektori) toimintaa
- Tuottaa palveluja kuntalaisille kriisitilanteessa
- Pitää yllä tilannekuvaa alueeltaan ja toimittaa sen kunnalle
- Tarjoaa tilojaan tarvittaessa muiden viranomaisten käyttöön

Vihdin kunnassa edustetut yhdistykset ovat perinteisesti olleet täydentämässä kunnan palvelutarjontaa kriisitilanteissa oman osaamisalueensa puitteissa. Yhdistysten laajemmasta osallistumisesta kunnan varautumissuunnitelman toteuttamiseen on käyty keskusteluja useiden vuosien ajan.

Vuonna 2025 järjestetyille AVAK -peruskurssille osallistui Vihdin kunnasta ja kunnan alueella toimivista yhdistyksistä useita henkilöitä. Kurssin aikana ja sen jälkeen on keskusteltu kunnan ja yhdistysten varautumisen yhteistyön lisäämisestä, johon on vahva halu kummallakin osapuolella.

Kunnan näkökulmasta kolmannen sektorin saaminen mukaan kriisitilanteissa toimimiseen voisi tuoda seuraavia etuja:

- Yhdistysten ja muiden toimijoiden tieto-taito, verkostot, välineet kunnan käytössä = leveämmät hartiat kriisitilanteessa
- Yhdistysten ja muiden toimijoiden toiminnan yhteensovittamiseen olisi enemmän henkilöresursseja
- Kunnan tarjoamat tilat ja välineet ja ohjaus 3. sektorin toiminnalle kriisitilanteessa

Alustavan arvion mukaan alueellisen valmiuskeskuksen käynnistäminen vaatisi noin kalenterivuoden. Käynnistämisen valmisteluun kuuluisi kunnan ja yhdistysten yhteisen tahtotilan määrittely, kunnanhallituksen tekemä

päätös AVAK:n toiminnan käynnistämisestä, henkilöstön koulutus ja sitoutuminen AVAK:n toimintaan, sopivien tilojen osoittaminen AVAK:lle sekä henkilöstön harjoittelu häiriötilanteissa toimintaa varten. Lähtötilanteessa tavoitteena on perustaa yksi AVAK-ryhmä ja tilanteen mukaisesti toimintaa voidaan jatkossa laajentaa.

Toimivalta	Vihdin kunnan hallintosäännön 23 § 8. kohta
Valmistelija	Antti Luukkanen etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 767 4798
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	Kunnanhallitus päättää, että Vihdin kunta käynnistää AVAK-toiminnan alueellaan ja valtuuttaa kunnanjohtajan tekemään valmistelevat toimenpiteet toiminnan mahdollistamiseksi.
Päätös	
Tiedoksi	AVAK:n toiminnan käynnistämisessä mukana oleva henkilöstö